

Sygn. akt VI GC 1021/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Marcin Rozmus

Protokolant: st. sekr. sądowy Aldona Fojcik

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 roku w Rybniku

na rozprawie w postępowaniu uproszczonym w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa (...)sp. z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko W. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego W. K. na rzecz powódki (...)sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 28.164,36 zł (dwadzieścia osiem tysięcy sto sześćdziesiąt cztery złote 36/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 27.758,08 zł od dnia 22 listopada 2019 roku;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.214 zł (pięć tysięcy dwieście czternaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 1021/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 15 stycznia 2021 roku

Pozwem z 27 kwietnia 2020 r. powódka(...)sp. z o.o. we W. domagała się od pozwanego W. K. kwoty 31.933,93 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 22 listopada 2019 r. oraz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu podała, że dochodzi od pozwanego zapłaty za zakupione i odebrane towary ujęte w fakturach, a także rekompensaty za koszty odzyskiwania przedmiotowej należności. (k.2-14)

Nakazem zapłaty z 11 maja 2020 r. uwzględniono roszczenie w całości. (k.64)

W sprzeciwie pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. Wskazał, że zakupiony u powódki towar był wadliwy. Podniósł, że w związku z awarią poniósł szkodę na kwotę 27.701,10 zł o czym poinformował powódkę i przekazał jej kosztorys robót naprawczych, wskazując przy tym, że powództwo zostało wniesione przedwcześnie. Ponadto przedłożył dowód potwierdzenia dokonania przelewu w dniu 18 lutego 2020 r. za fakturę nr (...) na kwotę 4.175,85 zł. (k.70-72)

Pismem procesowym wniesionym w dniu 27 lipca 2020 r. pozwany przedłożył oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności do kwoty 27.701,10 zł oraz przedłożył dokument noty obciążeniowej. (k.86-87)

W piśmie z 2 września 2020 r. pełnomocnik powódki ograniczył roszczenie o kwotę 4.175,85 zł wnosząc o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych w wysokości 107,94 zł naliczonych od dnia 22 listopada 2019 r. do dnia 18 lutego 2020 r. (k.101-112).

W dalszym toku sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska.

Postanowieniem z dnia 7 września 2020 r. Sąd umorzył postępowanie w zakresie kwoty 4175,85 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 listopada 2019 r. powódka sprzedała pozwanemu towar – elementy ciągów wodno-kanalizacyjnych – za co obciążyła go ceną w łącznej wysokości 31,933,93 zł, co zostało udokumentowane fakturami VAT o nr:

- (...) z 28 czerwca 2019 r. na kwotę 1.295,19 zł z terminem płatności do 12 sierpnia 2019 r.;
- (...) z 28 czerwca 2019 r. na kwotę 12.303,08 zł z terminem płatności do 28 lipca 2019 r.;
- (...) z 31 lipca 2019 r. na kwotę 4.175,85 zł z terminem płatności do 14 września 2019 r.;
- (...) z 31 lipca 2019 r. na kwotę 7.040,08 zł z terminem płatności do 30 sierpnia 2019 r.;
- (...) z 1 sierpnia 2019 r. na kwotę 6.083,58 zł z terminem płatności do 7 września 2019 r.;
- (...) z 23 sierpnia 2019 r. na kwotę 1.036,15 zł z terminem płatności do 22 września 2019 r.; zaś odbiór towaru został udokumentowany dokumentami WZ.

(dowód: faktury: k.23, k.27, k.35, k.39, k.43, k.49, wydanie WZ k. 26, k.32, k.33, k.38, k.40, k.46, k.47, k.50, dokumenty tzw. przesunięć magazynowych k. 34, 41, list przewozowy k. 42, zestawienie płatności k. 50)

Powódka realizowała dostawy zgodnie z treścią zamówień składanych przez pozwanego. Pozwany nie wskazał szczególnych warunków, jakie winny spełniać zamówione towary.

(dowód: zeznania świadków M. K. k. 143-143v, B. G. k. 143v-145, A. K. k. 164-166, wiadomości mailowe wraz z zamówieniami: k. 24-25, k.28-31, k.36-37, k.44-45, k. 48, 115-117)

Wśród elementów sprzedanych na podstawie zamówienia nr (...) były trójniki, które zostały zamontowane przez pozwanego w instalacji na budowie prowadzonej przez pozwanego. Trójniki te przed zamontowaniem w instalacji nie były sprawdzane przez pracowników pozwanego. Dnia 14 sierpnia 2019 r. w rurociągu, w którym zamontowano trójnik pochodzący od powoda, po uruchomieniu nie wytrzymał ciśnienia, co spowodowało wyciek i zalanie budowy. Prace naprawcze podjął pozwany w zakresie swojego przedsiębiorstwa, według kosztorysu sporządzonego przez pozwanego ich koszt wyniósł 27 701,10 zł.

(dowód: zeznania świadków B. G. k. 143v-145, A. K. k. 164-166, kosztorys prac naprawczych k. 74-75)

Powódka wzywała pozwanego do zapłaty należności pismami z dnia: 4 listopada 2019 r. oraz 10 stycznia 2020 r.

(dowód: wezwania: k.52-53, k.56-57, śledzenie przesyłek: k. 54-56, k.58-59)

Równolegle M. K. ze strony powódki i A. K. ze strony pozwanego prowadzili korespondencję e-mail co do zamówienia trójników. W jej toku A. K. przyznał, że zamówienie tych trójników zostało przez niego „spartaczone”. Uzgodniono, że trójniki zostaną przesłane do powódki celem reklamacji.

(dowód: korespondencja e-mail k. 118-121, zeznania świadków M. K. k. 143-143, A. K. k. 164-166)

Pozwany pismem wysłanym dnia 23 lipca 2020 r. obciążył powódkę notą obciążeniową w wysokości 27.701,10 zł tytułem naprawienia szkody. Następnie dnia 24 lipca wysłał powódce oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności.

(dowód: pisma pozwanego wraz z dowodami nadania k. 87-90)

Ustalone powyżej fakty były w większości bezsporne, co nie znaczy, że bezsporne były wszystkie inne, niewykazane twierdzenia stron. Wszystkie przedłożone dokumenty prywatne zostały uznane jako wiarygodne, tj. uznano, że osoby na nich podpisane złożyły oświadczenia w nich zawarte (por. art. 245 k.p.c.). Jednakże nie korzystały one z domniemania prawdziwości co do treści w nich zawartych, gdyż nie były dokumentami urzędowymi (por. art. 244 k.p.c.). Dlatego Sąd uznał, że kosztorys sporządzony przez pozwanego jest dowodem jedynie na sporządzenie takiego kosztorysu, a nie na faktycznie poniesione koszty.

Co do zeznań świadków, Sąd uznał je zasadniczo za wiarygodne, w takim zakresie, w jakim dowód z zeznań świadków może być w ogóle przydatny w procesie. Świadek zeznaje co do tego, co spostrzegł zmysłami, co widział, słyszał, przeczytał itd. Dowód z zeznań świadka nie może natomiast zastąpić dowodu z opinii biegłego, w szczególności co do ustalenia związku przyczynowego, gdy wymaga to wiadomości specjalnych. Dlatego w tej sprawie Sąd uznał, że dowody z zeznań świadków A. K. i B. G. wykazały, że doszło do awarii i że została ona naprawiona siłami pozwanego, natomiast nie stanowią dowodu na wadliwość trójników, możliwość oceny ewentualnej wadliwości przed ich zamontowaniem i wreszcie kosztów naprawy. Zwrócić należy także uwagę, że w tym zakresie zeznania tych świadków są częściowo sprzeczne, w szczególności B. G. zeznał, że awarii można było uniknąć badając wizualnie trójniki przed zamontowaniem, zaś A. K. twierdził, że tego rodzaju wada była możliwa do wykrycia dopiero przez próbę niszczącą. Tym bardziej zatem takie sprzeczne zeznania nie mogą stanowić dowodu na przyczynę awarii.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Przed przejściem do wyjaśnienia materialnoprawnej podstawy wyroku, wyjaśnić należy kilka kwestii proceduralnych, tj. według jakich przepisów proceduralnych sprawa została rozpoznana oraz kwestie umocowania pełnomocnika pozwanego i dopuszczalności podniesienia zarzutu potrącenia.

Zgodnie z art. 458⁶ k.p.c. na wniosek strony, która nie jest przedsiębiorcą lub jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną, sąd rozpoznaje sprawę z pominięciem przepisów niniejszego działu (§ 1). Wniosek, o którym mowa w § 1, strona może złożyć w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej na piśmie pouczeń, o których mowa w art. 458⁴ § 1, a jeżeli doręczenie pouczeń nie było wymagane – w pozwie albo pierwszym piśmie procesowym pozwanego (§ 2). Pouczeń tych, w myśl art. 458⁴ § 2 zd. 1 k.c., udziela się stronie po złożeniu przez nią pierwszego pisma. W tej sprawie pierwszym pismem pozwanego był sprzeciw od nakazu zapłaty i po jego złożeniu został on pouczony zgodnie z art. 458⁴ (pismo k. 84, doręczone dnia 20 lipca 2020 r.). Pismem nadanym dnia 27 lipca 2020 r. (koperta k. 91), a więc w tygodniowym terminie, pozwany wniósł o pominięcie w postępowaniu przepisów o postępowaniu gospodarczym. Wobec tego Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu zwykłym, nie miał zatem podstaw do pomijania dowodów na podstawie art. 458⁵ lub art. 458¹⁰ k.p.c.

Pozwany początkowo występował bez pełnomocnika. Następnie do sprawy przystąpił r. pr. S. U.. Pojawił się on na rozprawie w dniu 14 grudnia 2020 r. przedkładając pełnomocnictwo, które swoim zakresem obejmowało jedynie „zapoznanie się z aktami” niniejszej sprawy (k. 162). Następnie przedłożył pełnomocnictwo, z którego wynikało, że jest on upoważniony w tej sprawie, jednak nie było wskazane do czego (k. 173). W tekście nie było wskazane, że jest on uprawniony „do reprezentacji”, „do zastępowania”, „do występowania w imieniu” ani żadnej podobnej formuły, która pozwalałaby jednoznacznie przyjąć, że jest to pełnomocnictwo w rozumieniu art. 91 k.p.c. Wobec tego r. pr. S. U. został wezwany do przedłożenia jednoznacznego pełnomocnictwa. W odpowiedzi zostało przesłane pełnomocnictwo

(k. 197), w którym znów zabrakło formuły jednoznacznie wskazującej na uprawnienie do reprezentacji pozwanego w procesie, wprost wskazano natomiast, że pełnomocnik jest uprawniony do składania w imieniu pozwanego oświadczeń o potrąceniu. Były to wszystkie pełnomocnictwa składane w toku sprawy do czasu wyrokowania.

Wobec takiego brzmienia tych pełnomocnictw Sąd uznał, że r. pr. S. U. był reprezentowany do (1) zapoznania się z aktami tej sprawy, (2) składania oświadczeń o potrąceniu w imieniu pozwanego. Pozostałe czynności podjęte przez niego zostały pominięte na podstawie art. 97 § 2 k.p.c.

Niewątpliwie natomiast pełnomocnictwo przedłożone do pisma usuwającego braki wniosku o sporządzenie uzasadnienia zawiera umocowanie do reprezentowania pozwanego, w tym do złożenia wniosku o sporządzenia uzasadnienia.

Wobec uznania, że do zakończenia rozprawy pozwany nie był reprezentowany w sprawie przez pełnomocnika pojawia się kwestia czy nie był on pozbawiony możliwości obrony. O rozprawie w dniu 28 grudnia 2020 r. został zawiadomiony jedynie rzekomy pełnomocnik. Jednakże na rozprawie tej nie podjęto żadnych czynności, nie zostało wydane żadne orzeczenie ani nie przeprowadzono postępowania dowodowego. O pozostałych rozprawach pozwany był natomiast zawiadomiony osobiście (zwrotne potwierdzenia odbioru k. 123, 149, 182). Był zatem zawiadomiony o każdej z rozpraw, na której faktycznie przeprowadzono czynności istotne dla rozstrzygnięcia. Na wypadek uznania, że pozwany był reprezentowany – przynajmniej od rozprawy w dniu 14 grudnia 2020 r. – przez r. pr. S. U., to należy zauważyć, że także i on był zawiadomiony o kolejnych rozprawach (protokół k. 166, zwrotne potwierdzenie odbioru k. 182).

W kwestii zgłoszenia zarzutu potrącenia, rozpocząć należy od przytoczenia art. 203¹ k.p.c., w myśl którego podstawą zarzutu potrącenia może być tylko wiarytelność pozwanego z tego samego stosunku prawnego co wiarytelność dochodzona przez powoda, chyba że wiarytelność pozwanego jest niesporna lub uprawdopodobniona dokumentem nie pochodzącym wyłącznie od pozwanego (§ 1). Pozwany może podnieść zarzut potrącenia nie później niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy albo w terminie dwóch tygodni od dnia, gdy jego wiarytelność stała się wymagalna (§ 2). Zarzut potrącenia może zostać podniesiony tylko w piśmie procesowym. Do pisma tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pozwu, z wyjątkiem przepisów dotyczących opłat (§ 3).

Pozwany złożył dwukrotnie taki zarzut, pierwszy raz w piśmie z dnia 28 lipca 2020 r. Zgłoszenie zarzutu potrącenia polega na wprowadzeniu materialnego oświadczenia o potrąceniu do procesu i taka była istota tego pisma. Wiarytelność zgłoszona do potrącenia była z tego samego stosunku prawnego, co jedno z roszczeń dochodzonych przez powoda – tj. dotycząca szkody wyrządzonej transakcją z zamówienia nr (...). Zarzut został wniesiony już po wdaniu się w spór co do istoty sprawy, jednakże w terminie dwóch tygodni od dnia wystawienia noty obciążeniowej. Nie było więc ono spóźnione. Pismo, w którym zarzut ten został zgłoszony spełniał warunki pisma procesowego określone w art. 125 § 1 k.p.c., gdyż zawierało twierdzenia i wnioski składane poza rozprawą. Sąd podkreśla, że do spełnienia wymagań z art. 203⁽¹⁾ § 1 k.p.c. pismo nie musi spełniać wymogów pisma przygotowawczego z art. 127 k.p.c. Zwrócić też trzeba uwagę, że w obecnej procedurze trudno doszukiwać się już osobnej kategorii „pisma zawierającego jedynie wnioski dowodowe”, a to wobec uchylecia art. 207 § 3 k.p.c. W ocenie Sądu zresztą także i pismo zawierające wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu było pismem procesowym w rozumieniu art. 125 § 1 k.p.c.

Uznanie, że pozwany dochował wymogów art. 203¹ k.p.c. oznacza, że kwestia potrącenia została wprowadzona do procesu i Sąd powinien się nad nią pochylić – aczkolwiek w tej sprawie ze względów procesowych potrącenie było możliwe jedynie wobec należności za zamówienie nr (...). Nie przesądza to jeszcze, że zarzut potrącenia jest skuteczny materialnoprawnie, co szerzej będzie omówione poniżej.

Drugie oświadczenie o potrąceniu, złożone przez r. pr. S. U. dnia 21 grudnia 2020 r. było niedopuszczalne. Po pierwsze, wątpliwości budzi, czy umocowanie pełnomocnika do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu pozwala samo w sobie na złożenie zarzutu potrącenia w postępowaniu cywilnym. W ocenie Sądu, nie pozwala. Po

drugie, oświadczenie było to w sposób ewidentny spóźniony, gdyż dalece przekroczyło terminy określone w art. 203¹ § 2 k.p.c., zarówno co do wdania się w spór co do istoty sprawy, jak i wymagalności potrącanego roszczenia.

Przechodząc do kwestii materialnoprawnych, powódka oparła swoje roszczenie o art. 535 k.c. zgodnie z którym przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Między stronami bezsporne było zawarcie szeregu umów sprzedaży oraz wydanie pozwanemu towaru, co potwierdziły dodatkowo przedstawione dokumenty w postaci wiadomości mailowych, zamówień, wstawionych faktur, dokumentów wydania towaru WZ. Pozwany nie kwestionował także terminu płatności w fakturach. Nie złożył też żadnych oświadczeń o skorzystaniu z uprawnień z tytułu rękojmi.

Pozwany zarzucał natomiast wadliwość sprzedanego towaru, w wyniku czego doszło do awarii i pozwany poniósł koszty z tytułu robót naprawczych. Zarzut potrącenia był nieskuteczny materialnoprawnie, gdyż nie zostało przez pozwanego wykazane jego własne roszczenie. Z dyspozycji przepisu art. 498 k.c. wynika jednoznacznie, że dla złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu wierzytelności, konieczne jest, aby obie strony były względem siebie zarówno dłużnikami jak i wierzycielami tj. aby istniała wzajemność wierzytelności. Zważywszy, że do potrącenia konieczne są dwie przeciwstawne wierzytelności, pochodzące najczęściej z dwóch stosunków zobowiązaniowych, kompensata prowadzi z reguły do wygaśnięcia w pełni tylko jednego zobowiązania (opiewającego na należność niższą), z kolei w odniesieniu do drugiego następuje jedynie jego zmniejszenie. Podjęta przez pozwanego obrona w postaci powołania się na potrącenie musi odbywać się według ogólnych reguł przyjętych w prawie procesowym. Pozwanego obciąża zatem udowodnienie materialnoprawnych przesłanek złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu, co w efekcie obliguje sąd do zbadania, czy obie wierzytelności nadawały się do potrącenia, tak jak tego wymaga art. 498 § 1 i n. k.c. W realiach przedmiotowej sprawy Sąd zważył, iż pozwany nie sprostował spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu z art. 6 k.c. a także obowiązku dowodzenia swoich twierdzeń wynikającego z art. 232 k.p.c. i nie wykazał jakoby przysługiwały mu jakiegokolwiek wierzytelności możliwe do potrącenia. Należy mieć na uwadze, że aby doszło do skutecznego potrącenia wierzytelności pozwany powinien więc wykazać istnienie roszczenia i jego wysokość.

W tej sprawie oznaczało to wykazanie, że doszło do szkody, że była ona spowodowana nienależytym wykonaniem zobowiązania przez powódkę oraz jaka jest wysokość tejże szkody (por. art. 471 k.c.). Można uznać, że wykazano, że w sprawie pozwany poniósł jakąś szkodę z powodu awarii rurociągu, w którym zamontowano sprzedany przez powódkę trójnik. Nie uznano natomiast, by było to spowodowane nienależytym wykonaniem zobowiązania przez powódkę. Powódka wykonała zobowiązanie zgodnie z treścią zamówienia. Pozwany nie wskazał, jakie dodatkowe kryteria – poza średnicą – mają spełniać trójniki. Pozwany nie może ponosić negatywnych skutków wynikających z błędnych, nieprecyzyjnie sformułowanych zamówień, co zostało wprost przyznane przez pracownika pozwanego. Strony były zgodne, że trójniki spełniały wymagania określone przez pozwanego oraz że pozwany nie sprawdził ich przed zamontowaniem.

Nadto pozwany nie wykazał, że awaria rurociągu nastąpiła z powodu awarii trójnika. Jak już wskazano wyżej, że nie dowód jedynie z zeznań świadków nie jest na to wystarczającym dowodem. Sąd nie ma wiedzy specjalnej, która pozwalałaby ocenić, czy awaria rurociągu spowodowana była awarią trójnika, czy też innymi czynnikami, np. ich złym zamocowaniem, awarią innych elementów. Wreszcie nawet gdyby przyjąć, że to powódka odpowiada za szkodę, pozwana powinna wykazać jej wysokość. To też wymagało wiadomości specjalnych i nie może być zastąpione prywatnym kosztorysem.

Mając na względzie powyższe ustalenia na podstawie przywołanych przepisów, Sąd zważył, iż obrona pozwanego okazała się nieskuteczna, a wierzytelność dochodzona przez powódkę w dalszym ciągu pozostawała niezaspokojona, zatem powództwo uwzględniono w całości zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 27 758,08 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wymagalności należności do dnia zapłaty, tj. od dnia 22 listopada 2019 r. Zasądzono także kwotę 298,32 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, stanowiącej równowartość 70 euro (obliczonej według art. 10 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o

przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych) oraz kwotę 107,96 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych naliczonych od kwoty 4.175,85 zł za okres od dnia 22 listopada 2019 r. do dnia 18 lutego 2020 r. Łącznie zasądzona kwota wyniosła zatem 28 164,36 zł.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu z art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając na rzecz powódki 5.214 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na powyższą kwotę składały się: kwota 1.597 zł uiszczonej opłaty od pozwu, 17 zł tytułem opłaty od udzielonego pełnomocnictwa oraz kwotę 3.600 zł tytułem wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zostało na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.